

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

Anul III. Nr. 118.

Constanța, Duminică 7 Maiu 1895.

20 bani număr

Constanța 6 Maiu 1895.

Plantațiile Comunale

În toamna anului 1892, printr'un referat detaliat și motivat, s'a făcut propunerea în consiliul comunal a se planta cu arbori în partea de Nord-Est a orașului terenul situat după șanțul orașului, între malul Mării și cimitirul ovreesc, spre fabricile de tabacarii, pentru următoarele motive:

I-în spre a se însănătoși aerul în partea unde se depun murdăriile orașului, a căror emanațiuni sunt purtate de vântul dominant peste oraș, 3-lea spre a se face o leasă de pădure, masiv strâns, care să protegă orașul de curenții violenți ai Crivățului, și al 3-lea în fine spre a preface un teren sterp, nisipos, neproductiv, într'o pădure frumoasă ce ar produce anual cel puțin 500 lei de hectar deosebit de agrementul și înfrumșetarea ce o-ar procura orașului o șioasă, prin mijlocul acestei păduri începând din capul stradei Mircea, până la ultima fabrică de tabacarie, și trecând pe marginea viilor existente

Propunerea a fost în fine primită și lucrarea începută în primă-vara anului 1893, sub conducerea propunătorului d. consilier P. Grigorescu. Consiliul comunal a admis numai 20 hectare din 40 câte se propunea pentru acea campanie. S'a arat și semănat 20 hectare cu semințe de salcâmi și gledița, cari peste tot au răsărit și crescut destul de bine.

În primă-vara anului al 2-lea, 1894, s'a semănat cele 20 hectare cerute, și tot prin semănatura directă; dar timpul fiind nefavorabil, semința n'a răsărit de cât în unele părți.

Urma că în primă-vara curentă să se planteze locurile pe cari semința n'a răsărit cu fire din desigurile anului I-ii, mai ales că această lucrare ar fi costat foarte puțin, întreg terenul fiind nisipos și răsădul alătura de gropile ce s'ar fi făcut.

Dar, budgetul comunei resimțindu-se de crisa anului trecut, nu s'a trecut întrênsul pentru plantații de cât jumătate suma anului trecut, adică 4000 lei, cu cari abia s'a putut face plantații de teiu și alte esențe aduse din pădurile dela Parakioi, cari din nefericire nu se vor prinde, fiind că e imposibil a se aclimata arbori de pădure în interiorul orașelor; experiența acésta fiind de mult făcută.

Aceste plantații făcute în oraș, la scôla, la spital, în grădina bisericii, pe bulevard și pe strade, împreună cu alte lucrări mărunte de înfrumșetare vor prinde foarte cu greu, întru-cât apa nu poate fi suficientă spre a le uda din belșug.

De zorul acestor lucrări mărunte, plantațiile de arbori, parcurile de la vii, dela obor, din dosul diviziei și pădurea proectată în dosul orașului, vor rămânea cel puțin în al doilea plan, ceea ce noi credem că e o greșală.

Esperiența altor orașe a dovedit că nu se pot face nici florării, nici gazonarii frumoși prin oraș fără apă abundentă, ceea

ce Constanța nu are încă. Iată de ce noi preferim a se îngriji de plantațiile esteriore, cari nu cer de cât bază și prașila spre a prospera, rămânând ca înfrumșetările în interiorul orașului să se facă după aducerea apei pe la acele grădini.

Când s'a propus plantarea împrejurimilor și facerea acestor păduri, s'a intenționat a se face din Constanța un oraș sănătos și civilizat, intențiune pe care trebuie să o urmărească ori-ce administrație orașenească, cu atât mai mult a orașului Constanța, care n'avea înprejuru-i un arbust măcar, ci numai ripele selbatice ale malurilor și gramezile de murdării parsemenate pe tota întinderea d'înprejur.

Oamenii luminați și dau perfect scama de însemnătatea igienică ce o au pădurile pentru centrele mari de populație.

Ori cât l'ar favorisa împrejurările de situațiune, ori cât s'ar sili administrația să'l fie într'o perfectă curățenie, orașul tot nu va avea un aer sănătos dacă nu va fi încongiurat de păduri, cari au menirea să premenească aerul neconținut.

Pe lângă acésta vecinică premeneală de aer, pe lângă temperarea climei, pădurile din apropierea orașelor servesc ca locuri de plimbare pentru populațiunea săracă ce nu-și poate permite lueșul viligiaturilor de vară. Ți-e mai mare dragul să vești, în zile de serbători, grupuri,—grupuri de bărbați, femei și copii, din populațiunea muncitoare, plimbându-se sau petrecând la umbra recoritoare a unor copaci.

În special pentru Constanța, pentru vizitatorii băilor ei de mare, unde nu e un singur loc de plimbare cu piciorul său cu trăsura, afară de bulevardul arid, parcurile și pădurile din împrejurime sunt de o însemnătate negăduita, și dar nu trebuiesc neglijate, cel puțin acele înființate deja.

Locurile deschise de pășune, de vie, arături: la câmp, iar nu în apropierea orașelor.

Un specialist.

Revista Agricolă și Comercială

Starea timpului și a semănăturilor. Ploaia, care a căzut la 25 și 26 Aprilie, a fost atât de folositoare agriculturii, în cât de folositoare agriculturii, în cât nici ea ne putem închipui, deși mai înainte de această ploaie au mai căzut ploți parțiale, dar aceste ploți în raport cu lipsa de apă din pământ au fost cu totul neînsemnate, căci din toate localitățile din țară d'abia într-o singură localitate a ajuns la 37 m. m., pe când în celelalte localități variațiunea apei a fost între 1—12 m. m. cu alte cuvinte, de abia a stropit praful pe d'upra pământului.

Pe de o parte din cauza lipsei de ploie, pe de altă parte din cauza vântului crivăț, care a bătut aproape în toate zilele din luna Aprilie, când cu o putere mai mare, când cu o putere mai mică, pământul în multe locuri s'a uscat atât de mult, în cât a început să crape la suprafață, iar holdele să îngălbenească, și vegetațiunea în unele localități să stagneze dintr-o zi în alta. Se putea vedea cu ochi cum plantele au început să se lupte aproape cu o adevărată secetă. Dar în urma ploii de la 25 și 26 Aprilie, care fiind abundentă, totul s'a îndreptat spre bine din rău și vegetațiunea semănăturilor de toamnă ca și a celor de primă-vară, și-a recăpătat iarăși adevărată vigore și dezvoltare; așa că până acum prevederea spre o bună recoltă nu ne-a înșelat de loc.

Pe lângă ploile ce am avut în decursul acestor 15 zile din urmă, în unele localități a căzut și puțină grindină, care asupra semănăturilor, afară de răpă, n'a putut să aibă nici o influență vătămătoare.

Dar fiind-că grânele de toamnă se apropie de adevărată dezvoltare a spicului, și fiind-că clima noastră este foarte schimbătoare, ar trebui ca agricultorii să nu întârzieze cu asigurarea semănăturilor la societățile noastre de asigurare, cari dau mai bună garanție în achitarea daunelor; și când dă o mai bună garanție, nu înțeleg plata în bani, ci modul după care se face estimățiunea daunelor de către oamenii experimentați în aceste materii de daune de grindină. Dacă putem asigura grânele noastre în contra grindinei, nu ni le putem asigura în contra revărsărilor de apă, cari aduc un rău și mai mare, căci de grindină poate să scape ceva, pe când de apă absolut nimic, după cum din nenorocire s'a întâmplat la noi în primă-vara anului acestuia.

Cu privire la recoltele din alte țări din Europa, scirile în general sunt satisfăcătoare. Ast-fel, în Anglterra, Belgia, Olanda, Bulgaria și Serbia etc., recoltele de toamnă nu lasă nimic de dorit până în prezent; în Germania recoltele sunt puțin întârziere. Cu privire la recoltele din Rusia și Statele-Unite, scirile se contradic, ast-fel că de o dată nu se poate pune nici un temelie pe ele; aproape același lucru se observă și cu privire la recoltele din India, despre cari se crede că vor fi inferioare celor din anul trecut.

Têrgurile noastre. Afacerile cu cereale sunt slabe, dar prețurile se mențin la un nivel mai ridicat, atât la grâu cât și la porumb dar, la o prea mare urcare nu putem să ne așteptăm, de orice în târgurile străine aceste prețuri tind mai mult spre micșorare de cât spre urcare. Acest adevăr se constată din cele 204 avisuri primite de către *l'Echo agricole*, dintre cari 116 arată o micșorare de preț și de abia 6 puțină urcare. Transacțiunile mai însemnate în târgurile noastre se fac cu porumb și grâu, cu celelalte cereale afacerile sunt cu totul neînsemnate.

V. S. Moga.

(Economia Națională).

Informațiuni

Lucrarea Portului. În fine lucrarea portului se va începe. La 18

Iunie a. c. se va ține licitație pentru prima parte a lucrării compuse din 2 secțiuni între care una o formează construirea unei linii ferate la Canara pe o lungime de 11 kilometri aproximativ, cu linie îngustă sau normală, după ofertele ce se vor face.—Valoarea întreagă a lucrărilor este de 12 milioane de lei.

Termenul este de 4 ani.

Planul lucrărilor și caietele de sarcini sunt la Secțiunea Portului în Constanța și la Minister.

Inaugurarea Podului peste Dunăre.

Spre a se putea face inaugurarea Podului în termen, adică la 6/18 Iulie a. c. s'a făcut tot posibilul. Fiind-că materialul de fierărie pentru viaductele de lângă Cernavoda n'a sosit încă, s'a construit schele în lemn, pe care era să treacă trenul la data fixată. Inundațiunile au făcut să se renunțe la acest plan.

Se va face inaugurarea numai a Podului propriu zis, dela Cernavoda, pe care se vor pune mai multe mașini și vagoane.—M. M. L. L. Regele și Regina și Altețele Lor Regale Principele Ferdinand și Principesa Maria vor veni cu vaporul la Cernavoda, de unde vor asista împreună cu invitații la această solemnitate, pentru care se face de companie și inginerii Statului cele mai mari preparative la capătul de dincoace al Podului. — S'a înzecat aproape echipele de lucru atât la pod cât și la preparativele de primire.

Linia întreagă nu va putea fi pusă în circulație de cât prin Septembrie sau Octombrie, după toate probabilitățile.

Alaltă-seară au sosit cu trenul din București 3 nobili, se zice, voiajieri străini, provăduți cu arme și munițiuni, spre a face o vânătoare în Dobrogea, pentru care li s'ar fi dat cuvenita permisiune dela București. Ca ce să vâneze pe vremea asta?

În ziua de 3 curent au venit în Dobrogea d-nii Coloneli Beler și Roșian împreună cu un domn maior veterinar, spre a căuta cai pentru serviciile armatei.—Avis proprietarilor de herghelii.

D-lu Rimnicean, șeful inginerilor parcelatori, a sosit asemenea. D-sa va sta în Dobrogea vre-o 10—12 zile. Luni sau Marți va sosi și d-lu

* Radeș, delegatul Ministerului în comisia de parcelare.

Sfințirea Catedralei se va face negreșit în luna curentă. Ziua nu e încă fixată, probabil 21 Maiu. — Știre oficială n'a sosit până acum.

Camerile s'au închis încă dela 29 Aprilie

Biserica din Medgidia.

Mal acum vre-o doi ani s'a pus temelia construirii bisericii românești din Medgidie. Prin stăruința unui comitet instituit spre a trânge banii în capul căruia s'a aflat pe timpul clădirii amicul nostru, d-l Nicolae I. Stelea, s'au putut strânge sumele necesari ridicării, învelirii și înprejmuirii bisericii, peste tot 38,000 lei. Comuna populată în cea mai mare parte de mahomedani, a contribuit cu vre-o 18 mii lei, 2000 lei județul, iar restul s'a strâns prin diferite stăruințe ale comitetului și șefilor administrației locale. — Spre a se termina, a se mobila și zugrăvi, o delegațiune de 3 persoane, d-nii Chemal Efendi, primarul, preotul orașului și d-l Iordan Stoianoff, comerciant, s'a dus acum vre-o cate-va săptămâni la București, de unde, prin diferite stăruințe, s'a obținut terminarea bisericii cu banii statului, Ministerul Cultelor luând asupra restul lucrării. — Biserica din Medgidie va fi una din cele mai frumoase în Dobrogea.

Onoare d-lui Chemal Efendi pentru stăruința sa. Recunoștința Românilor 'i este asigurată.

După minuțioasă inspecție la școlile primare locale, erii a plecat d-l inspector scolar Nenițescu, abătându-se prin Medgidie, unde a făcut asemenea o inspecție școlilor de acolo.

Din 65 învățători câți s'au prezentat la examen pentru provisoriat, n'au reușit 4 institutori și 12 învățători.

Toți aspiranții au plecat pe la posturile lor. Examinele se începeau la 7 ore dimineața și se fineau seara pe înopțate. Examinele au durat 4 zile.

Din plasa Hârsova

Bălțile din plasa Hârsova cari cad pe teritoriul comunelor Ciobanu, Găliciu, Dăeni și Ostrov, sunt cu desăvârșire inundate prin creșterea apei Dunărei, din care cauză, vitele atât cele mari cât și mici nu au unde pășuna, fiind expuse la peire din lipsa ierbei.

Recolta acestui an promite mult, față cu ploile regulate ce cad la timp, în special în coprișul plășei Hârsova.

D-l Procuror al județului Constanța, s'a transportat în persoană la anchetarea mai multor fapte imputate autorității comunei Saraiu, în special Notarului și Casierului comunal; în potriua cărora de îndată au luat măsuri de înlocuire. Cercetarea se continuă.

D-lu Diriginte al oficiului poștal Hârsova, au fost blesat de ajutorul Sub-Prefecturii locale, pentru că nu ia trimis corespondența dinpreună cu registru poștel, în care urma a semna de primire, prin omul Sub-Prefecturii, pe care 'l trimisese, în acest scop.

Cu un cuvânt plicurile oficiale, dupe pofta stimabilului ajutor, au ajuns ca scrisorile simple. 'i s'a dovedit că acesta nu se poate.

În noaptea de 25. turcul Amet I. Capugioglu din Hârsova, dupe ce au închis prăvălia ducându-se a casă pe drum ia venit un năduf de care era suferind; pe dată ce intră în casă, au și încetat subit din viață.

Locuitorul Gh. Grosu din suburbia Varoș, Hârsova, în dimineața zilei de 26 Aprilie pe când venea cu barca pe Dunăre, în care aducea cărămidă în oraș și fiind încărcată lăcomește, în fața Portului, prin nebăgarea de seamă, au intrat apă în vas ce s'a cufundat. Nenorocitul vedându-se în pericol a cerut ajutor, începând a în nota, însă fiind prea greu îmbrăcat cu cisme etc, încercarea ia fost în zadar, căci s'a înecat, deși s'a dus două bărci în ajutor cu mai mulți oameni pricepuți, însă prea târziu.

Cine voește a se face Notar să se îndrepteze spre plasa Hârsova. Pană acum sunt vacante posturile următoare: Șiriu, Saraiu și Urumbel.

În ședința de Luni a Consiliului Comunal, va veni la ordinea zilei raportul d-lui Inginer Cucu, în privința aducerii apei în oraș

Lucrarea d-lui Cucu fiind foarte importantă, vom începe a publica acest raport. — Mai înainte de a se lua vre-o hotărâre, credem a se că d-l Primar va consulta pe inginerii locali, speciali în asemenea chestiuni.

D-nii Ion Măgură, a fost pus în disponibilitate de la școala Normală, iar d-l P. Mohor și a dat dimisiunea de profesor, făcându-se solidar cu Măgură de vina ce 'i s'a adus. Ambii au plecat la București, cu același tren în care a plecat și d-lu Bănescu tot pentru București, nu scim printru a câta oră în anul acesta

Dacă d-lu Ministru al Cultelor crede că prin această măsură a dat satisfacțiune opiniunii publice locale, se înșală. 'i vom spune în curând pentru ce.

Unu din domni cari ne-au făcut onoarea a primi ziarul spre ceteră, fac acum la plată fel de fel de obiecțiuni incasatorului.

Îi rugăm să ne scutească de orice grațiositate, să plătească și să refuze pe viitor. N'am tras și nu vom trage pe nimeni de mână, să ne primească ziarul. — Constanța nu datorește publicului nici un număr; din potriua, are câte-va sute de neplatnici, pe cari nu-i va mai erua în viitor.

Să se scie dar.

Societatea de Asigurare „UNIREA”

Anul acesta vine la scadență prima grupă a asociațiilor societății de asigurare «Unirea»; toate calculele sunt deja făcute și direcțiunea va notifica zilele acestea fie-cărui asigurat suma ce 'i se cuvine cu invitațiune a se prezenta la sediul societății spre a fi achitați. — Sperăm că asociații acestei grupe, ale căror depozite sunt sporite cu un adaos variând între 80 până la 100 % vor rămânea mulțumiți de modul cum noua administrațiune și îndeplinește obligațiunile sale; și aceasta va fi un indemn pentru clienții noștri d'a se asigura la societatea «Unirea».

Direcțiunea.

Doi domni mari proprietari cultivatori și au asigurat produsele contra grindinei la Societatea Unirea. — Asigurările sunt de aproape 100,000 lei; iar în țară numărul polițelor emise până acum este de 1242 la grindină.

Indemnăm pe amicii noștri din județ să facă același lucru. Premiile de plată sunt cu mult mai mici la Unirea, de cât la cele-lalte două societăți pe acțiuni. Reasigurările contractate cu alte societăți mutuale din străinătate, dau Unirei o soliditate și promptitudine în despăgubiri pe care le vor invidia celelalte societăți.

Bibliografie

D-lu I. M. Rimniceanu, retrăgându-se de la Eforia Sbitalelor Civile din București, a făcut și tipărit o *«Dare de Sămă»* asupra administrației *Eforiei Spitalelor din București*, pe esercițiul 1894/95, pe care a prezentat-o d-lor Efori ai acestei instituții.

Uvraginul se compune din 218 pagini în 8-o. Unde e fericirea să fie în capul tuturor instituțiilor publice asemenea bărbați!

Eată raportul cu care această importantă lucrare a fost prezentată:

Domnilor Efori,

Am avut onóra vă prezenta în esercițiul trecut, o dare de sămă asupra administrațiunei, în capul căreia vă aflați. Bună primire ce ați făcut acestei lucrări, atât D-vóstră, cât și aceia care au cetit cu luare aminte conținutul ei, m'au îndemnat. Domnilor Efori, a face o nouă dare de sămă, și pentru esercițiul 1894—95.

Am cređut cu atât mai mult, că am datoria, în calitatea mea de Director al Eforiei, ca să vă presint această lucrare, cu cât împărtășesc ideea că administrațiunile publice trebuie să se obișnuiască a arăta, dacă nu mai des, cel puțin la finele fie-cărui esercițiu, actele sėvėrșite, și progresele realizate.

Eforia ca o instituțiune specială,

ce se ocupă de îngrijirea sănătăței publice, realizează zilnic ameliorări, și veghiază la introducerea tuturor îmbunătățirilor, cari contribuiesc la ridicarea nivelului institutelor sale ospitaliere, și cunoștința de aproape o tuturor acestor mėsuri, arată în mod vedit activitatea administrațiunei.

În expunerea ce voiú face, voiú specifica îmbunătățirile, pentru fiecare din ramurile acestei administrațiunii în parte și nu mă îndoiesc că această dare de sămă, va convinge pe ori-cine, de modul consciincios și prosper, cum este condusă administrația Eforiei.

Insciințare

Sub-semnata, proprietară absolută a imobilului, situat în strada Marcu-Aureliu 14 și Tomis, din Constanța.

Aduc la cunoștința doritorilor de a cumpăra acest imobil că, se pot adresa direct sub-semnatei, sau fiului său Dimitrie Constantzianu, domiciliat Gara Medgidie, și autorizat de mine.

Tot o-dată încunoscitez că, am retras ori-ce procură aflătoare în mâinile fiului meu Pericles P. Constantzianu.

Cristalena Constantzianu

Proprietară

Constanța 6/18 Maiu 1895.

Societatea de Asigurare „UNIREA”

Aducem la cunoștința publicului că Societatea a încheiat la Viena contract de Reasigurare cu puternica Societate de Asigurare *North America*, având un capital de 45.000.000 lei și care este în relațiuni de Reasigurare cu cele mai mari societăți de asigurare din Europa precum și cu cele-lalte Societăți de asigurare din România.

North America la rindul său reimpărte reasigurările noastre cu alte mari Societăți din Viena.

De astă-đi înainte *Unirea* oferind toate garanțiile, va primi în asigurări riscuri mari pe care pînă astă-đi nu le putea aborda.

Succesul dobîndit de noua administrațiune este o dovadă că societățile străine care țin-se în curent cu afacerile pieței noastre, au știut să aprecieze activitatea cu care de 2 ani lucrăm la epurația riscurilor noastre și la ridicarea nivelului moral al personalului *Unirei* și că prin urmare ele intrind în relațiuni de afaceri cu o societate favorizată de simpatiiile publicului vor putea revizita frumoșe beneficii.

Diracțiunea.

Agent pentru orașul și județul Constanța, s'a numit D-lu P. Grigorescu.

LIBRARIA ȘI TIPOGRAFIA

„Universală”

+ 36—Piața Independenței—36 +

GR. M. GRIGORIU

+ 36—Piața Independenței—36 +

CONSTANȚA

LIBRARIA

Este asortată cu tot ce se atinge de articole de librărie; precum:

Papetele bogat montată cărți scoaste, de sențe și diferite Romani în imba

ROMANA ȘI FRANCEZA

Articole de pielărie, albume de fotografii și poezii, port-notise etc. etc.

Colecțiune de diferite tablouri, cornise pentru fotografii.

JUCARII DE COPII ȘI PAPUȘI.

Parfumerie și săpunuri, Note pentru Piano din țară și străinatate.

TIPOGRAFIA

Asortată cu diferite litere tactura cea mai modernă pôte efectua ori-ce lucrare precum:

Cărți, Ziare, Afise Registre, Adrese, Circulări, etichete, Cărți de vizită de logodnă, bilete de nuntă, și de doliu.

Deposit de tot feul de imprimate și registre necesare Domnilor Perceptori, Onor. Primării și Epitroalei de Bisericii.

LEGATORIE DE CĂRȚI

Efectuarea prompte și prețurile cât se pôte de moderate.